

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Qvaestio LXXII. De Confirmatione. In duodecim Articulos diuisa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

DE CONFIRMATIONE

QVÆSTIO LXXII.

In Duodecim Articulos diuisa.

ARTICVLVS I.

Virum Confirmatio sit Sacramentum?

1
Hæretici
negantes.
Omnes
huius tem-
poris.

Nonatiani.

Donatistæ.

2
Catholica
sententia.

Probat
ex Script.

3
Impositio
manuum
non fuit
oblatio
baptizati.

Nec solùm
adhibita ad
conferenda
dona visi-
bilia Spiritus
sancti.

Mnes hæretici huius ætatis absolute negant Confirmationem esse Sacramentum: docentque Impositionem manuum, cuius sæpè meminerunt Patres, nihil fuisse aliud, quam catechismum & orationem. Moris enim fuisse apud veteres, vt pueri, cum adoleuissent, de præcipuis fidei Christianæ capitibus examinarentur, & deinde publica precatio pro illis fundetur, vt Deus illos in fidei professione confirmaret; & hoc vocari Confirmationem. Contemplerunt etiam hoc Sacramentum Nouatiani, sicut & Penitentiam, vt testatur Theodoretus lib. 3. Hæreticarum fabularum cap. penultimo; quia Nouatianus auctor illius hæresios & schismatis, in lecto decumbens baptizatus fuerat, nec postea curauerat reliqua suppleri, nec signaculo Spiritus sancti confirmari: vt testatur Eusebius lib. 6. hist. c. 33. Similiter illud cõtemperunt Donatistæ, vt testatur Optat. Mileuitanus lib. 2. contra Parmenianum.

Sed veritas Catholica est Confirmationem esse verum & propriè dictum nouæ legis Sacramentum, Quod Probatur Primò, Ex Scriptura. Nam illud est verum Sacramentum, per quod ordinariè datur Spiritus sanctus: atqui per manus impositionem datur baptizatis Spiritus sanctus: ergo &c. Maior patet ex definitione Sacramenti. Minor probatur Scripturis: Actorum cap. 8. v. 17. Tunc imponebant manus super illos; & accipiebant Spiritum sanctum. Et cap. 19. v. 5. His auditis, baptizati sunt in nomine Iesu; & cum imposuisset illis manus Paulus, venit Spiritus sanctus super eos. His locis manifestum est Per manus impositionem dari Spiritum sanctum, ac proinde eam esse Sacramentum. Hinc

Patet Primò: Hanc impositionem manuum non fuisse solùm quandam oblationem, qua baptizatus offerebatur Deo; vt vult Calvinus lib. 4. Instit. cap. 19: tum, quia per eam dabatur Spiritus sanctus; tum, quia non fiebat, nisi ab Apostolis, vt patet locis citatis; quamuis ab alijs collatus esset baptismus, quod est manifestum signum, hanc impositionem manuum non solùm fuisse Sacramentum, sed etiam quid maius quàm sit baptismus.

Patet Secundo; Non fuisse tantùm institutù, vt per eam quedã dona Spiritus S. visibilia darentur; vt donum linguarum, miraculorum, & similia; sed vt daretur gratia iustificationis. Ratio est, quia dona ista visibilia non dicuntur Spiritus sanctus; neque is, qui hæc accipit, dicitur accipere spiritum sanctum; sed solùm is, qui iustificatur. Deinde,

quia non omnes accipiebant illa dona visibilia, vt expressè docet Apostolus 1. ad Corinth. 12. Omnes tamen accipiebant impositionem manuum, vt patet Actorum 8. vbi per totam Samaritam Apostoli manus imponunt; & Actorum 19. vbi duodecim viris, qui ad baptismum venerant, manus imponuntur.

Patet Tertio, Hoc beneficium impositionis non fuisse institutum ad breue tempus, sed quamdiu staret Ecclesia. Petrus enim in sua concione Actorum 2. v. 17. docet hanc effusionem Spiritus sancti promissam omnibus, ex Ioëlis prophetia c. 2. v. 28. Et erit, in nouissimis diebus (dicit Dominus) effusam de spiritu meo super omnem carnem. Idem patet Ioannis 14. v. 16. Ego rogabo Patrem, & alium Paracletum dabit vobis, vt maneat vobiscum in æternum: quæ promissio ad totam Ecclesiam pertinet; & impletur per Sacramentum Confirmationis, quod vocatur Impositio manuum. Ratio est, quia nunc & omni tempore egent fideles corroborari Spiritu sancto, vt possint omnibus tentationibus internis & externis contra fidem resistere.

Quòd autem nunc per hoc Sacramentum non dentur illi visibiles effectus, qui olim, causa est, quia olim huiusmodi necessaria erant ad fidem plantandam, quæ ratio nunc cessat. Vide D. Augustinum lib. 3. de Baptif. cap. 16. vbi ait eundem Spiritum sanctum nunc dari per manus impositionem, qui olim dabatur, licet non cum eisdem signis externis, quibus olim.

Probat Secundo, Ex Concilijs. Concilium Elibertium cap. 38. Si superuixerit (scilicet baptizatus) ad Episcopum eum perducat, vt per manus impositionem perfici possit. Concilium Florentinum in instructione Armenorum, & Concilium Trident. sess. 7. can. 1. de Confirmatione: Si quis dixerit Confirmationem baptizatorum otiosam esse ceremoniam, & non potius verum & proprium Sacramentum; aut olim nihil aliud fuisse quàm catechesim, anathema sit.

Probat Tertio, Ex Pontificibus. Clemens Romanus Epistola 4. Omnibus festinandum est renasci Deo, & demum consignari ab Episcopo, & septiformem Spiritus sancti gratiam recipere. Et infra. Nisi regeneratus, fuerit ab Episcopo confirmatus, perfectus esse Christianus nequaquam potest: nec sedem habere inter perfectos, si non necessitate, sed incuria, aut voluntate remansit; vt à beato Petro accepimus, & ceteri sancti Apostoli præcipiente Domino docuerunt.

Vrbanus Papa in sua Decretali cap. 7. Omnes fideles per manus impositionem Episcoporum Spiritum sanctum post baptismum accipere debent, vt pleni Christiani inueniantur.

Cornelius Papa apud Eusebium lib. 6. hist. cap. 33. agens de Nouatiano (quem Eusebius per errorem vocat Nouatum) Non fuit signaculo Christianis confirmatus, vnde nec Spiritum sanctum potuit promereri.

Neque instituta pro breui solui tempore.

Cur nunc non habeatur ex Confirmatione iidem effectus visibiles, qui olim.

4
Ex Concilijs.

5
Ex Pontificibus.

Clemens Rom. negat perfectus esse Christianum, qui non est confirmatus.

Vrbanus I. enè Christianum.

Cornelius

Melchiales

Melchias

Melchiasdes Papa, cuius testimonium vide apud D. Thomam.

Eusebius

Eusebius Papa epist. 3. vocat Manuum impositionem Sacramentum, & à solis Episcopis ait posse conferri.

Innoc. I.

Innocentius I. epist. 1. cap. 3. ad Decentium Presbyteri chrismate baptizatos vngere licet, sed quod ab Episcopo fuerit consecratum; nota tamen frontem ex eodem oleo signare, quod solis debet ut Episcopis cum erant Spiritum S. paracletum. Idem docet Leo I. epist. 83. ubi docet Chorepiscopos non posse baptizatorum frontes signare. Omitto posteriores.

6

4 Ex Patribus.

Probatur Quartò, Ex Patribus, qui summo consensu docent Per manus impositionem, seu chrismatis unctionem hominem post baptismum perfici, & accipere Spiritum sanctum. Dionysius Areopagita de Ecclesiastica Hierarchia ca. 2. par. 3. vocat hanc unctionem diuinae generationis sacro-sanctam perfectionem. Clemens Alexandrinus apud Eusebium lib. 3. historiae cap. 17. loquens de adolescente, quem Ioannes Apostolus concedidit Episcopo Ephesino, sic ait, Baptismi Sacramento illuminatum, sigillo Domini tanquam perfectà & etià animi custodia obsignauit. Tertullianus lib. de Resurrectione carnis: Caro vngitur, ut anima consecratur: caro signatur, ut anima munatur: caro manus impositione adumbratur, ut anima Spiritu sancto illuminetur.

Clemens Alex.

Tertull.

Cyrillus Catechesi 3. mystagogica dicit: Hoc sanctum vnguentum, postquam consecratum est, non esse amplius nudum vnguentum, sed chrisma Christi, quod cum corpus vngitur, anima Spiritu sancto sanctificatur. Cyprianus epist. 72. ad Stephanum Papam: Tunc demum plene sanctificari, & esse filij Dei possunt, si veroque Sacramento nascantur (scilicet Baptismo, & Confirmatione.) Et epist. 73. Quod nunc quoque apud nos geritur, ut qui in Ecclesia baptizatur, Praepositis Ecclesia offerantur, & per nostram orationem, & manus impositionem Spiritum sanctum consequantur, & signaculo dominico consummentur. D. Ambrosius lib. 3. de Sacramentis c. 2. Post fontem sequitur spirituale signaculum, quo fiat perfectior, & infundatur Spiritus S. D. Augustinus lib. 2. contra litteras Petiliani cap. 104. In hoc vnguento Sacramentum chrismatis vult Petilianus interpretari. quod quidem in genere visibilium signaculorum sacrosanctum est, sicut ipse baptismus. Et infra vocat illud sanctum Sacramentum.

Cyrillus.

Cyprian.

Ambros.

Aug.

Probatur Quintò, Congruentià D. Thomæ. Quia sicut per baptismum regeneramur, & accipimus vitam spiritualem; ita cõueniens erat, ut esset aliquod Sacramentum, quo acciperetur Status perfectum & virilem in vita spirituali; hoc autem est Confirmatio, Sed est

Transfert in vitam virilem.

DVBIVM.

Quando hoc Sacramentum sit institutum.

7

Christus docuit Apostolos conferre chrisma in vltima cena.

Suppono esse institutum immediatè à Christo; vt supra q. 64. a. 2. ostensum est; hic enim solus potest gratiam certò promittere, & statuerè vt per sensibile signum infallibiliter detur.

Quo autem tempore sit institutum, non est ita clarum. Valdè tamen probabile est institutum in vltima cena. Hoc enim insinuat Fabianus Papa epist. 2. cap. 1. ad Orientales: In illa die Dominus Iesus postquam canauit cum Discipulis suis, & lauit eorum pedes, sicut à sanctis Apostolis praedecessores nostri acceperunt, nobisq; reliquerunt, chrisma cõficere docuit. Hinc patet institutam tunc materiam; vnde etiam

verisimile est & formam: cur enim hæc separasset? Imò videtur Fabianus per chrisma totum Sacramentum intelligere; hoc enim à Patribus sæpè vocatur Chrisma; scilicet, à parte sui magis notabili.

Aduerte tamen Primò, Tunc non esse datam potestatem conficiendi, sed post resurrectionem, quando creati sunt Episcopi, vt tenet probabilior Sententia; scilicet, quando Ioannis 20. v. 22. eisdem est, Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, &c.

Aduerte Secundò, Christum nunquam hoc Sacramento esse vsu ad aliquem sanctificandum; vt notat D. Thomas ad 1. Et ratio est, Quia Spiritus sancti plenitudo, quæ est effectus huius Sacramenti, non erat danda ante ipsius glorificationem. Neque id mirum est, cum neque Sacramentum Ordinis, neque Pœnitentiæ, neque extremae Vnctionis contulerit: sed effectus horum Sacramentorum, sublimiori modo, tamquam Sacramentorum Auctor qui nullis externis cõremonijs est alligatus, contulit.

Sed potestatem conferendi dedit post Resurrectionem.

Christus nulli contulit Confirmationem

ARTICVLVS II.

Vtrū Chrisma sit conueniens materia huius Sacramenti?

Respondeo, & Dico Primò. Materia remota huius Sacramenti est chrisma. Patet hoc ex testimonijs allatis, & maxime ex Concilio Florentino, & Tridentino; & ex perpetua Ecclesiæ traditione.

8 Materia remota Confirmationis est chrisma

Sed contrà obijcitur. Spiritus S. datus est Apostolis Actorum 2: & familiæ Cornelij prædicante Petro in domo ipsius, Actorum 10. sine villo chrismate, vel vnguento: & Actorum 8. & 19. non fit vlla mentio chrismatis, sed tantummodò impositionis manuum: ergo chrisma non est materia huius Sacramenti.

Respondeo, Actorum 2. & 10. singulari priuilegio datur Spiritus sanctus; seu res huius Sacramenti, sine Sacramento. Ad reliqua duo loca quidam respondent, Apostolos vsos initio Ecclesiæ sola manus impositione, Christo sic dispensante. Et ratio est, Quia tunc dabatur Spiritus sanctus cum externa specie visibili; scilicet ignis, vel ventis; vnde non erat opus alio peculiari signo externo ad significandam eius gratiam, præter nudam manuum impositionem; verum postea, quando illa visibilis species desijt, tunc demum cõcepisse adhiberi unctione, vt per eam significaretur, quod antea per ignem, vel ventum significabatur. Ita D. Thomas hic ad 1. & a. 4. ad 1. & passim Thomistæ. Idem tenet Scotus dist. 7. qu. 1. & Durandus qu. 2. quæ sententia videtur probabilis.

Quidam existimant Apostolos confirmasse absq; chrismate.

Sed probabilius, & verius est, Apostolos nunquàm hoc Sacramentum sine chrismate exhibuisse, vt docet Thomas Waldensis tom. 2. de Sacramentis c. 113. & Bellarminus agens de hoc Sacramento.

9 Sed verius est Apostolos semper adhibuisse chrisma.

Probatur Primò, Quia nullus veterum docet Apostolos aliquando per solam manus impositionem dedisse Spiritum S. cum tamen multi ex illis dicant ipsos vsos chrismate. Dionysius Areopagita cap. 4. Eccles. Hierarch. in principio: Est alia quædam vnguenti perficiens operatio, quam duces nostri, Μύρον χρισμῶν, id est, vnguenti Sacramentum vocarunt. Fabianus Papa loco citato dicit Apostolos lingualis annis conficere nouum chrisma consueuisse: Fabianus.

Dionysius Areop.

ergo ergo

Clemens
Rom.

ergo ordinariè utebantur. Clemens Romanus lib. 7. Constitutionum Apostolicarum cap. 44. & 45 docet modum cõsecrationis vnguenti temporibus Apostolorum vsitatum. Parum autem videtur credibile, quod hoc Sacramentum variè administrauerint, cum in cæteris eam libertatem non habuerint. Et confirmatur; Quia sola manus impositio fuisse omnino distinctum Sacramentum constans aliâ materiâ, & aliâ formâ; ac proinde fuissent octo Sacramenta; quod est contra sententiam Ecclesiæ.

Impositio
manuum,
& vnctio,
pro eodem
sumuntur.

Probatur Secundò, Quia per *Impositionem manuum* cõmodissimè possumus intelligere vnctionem; vt docet Waldensis suprâ: qui enim inungit, manus imponit: manus enim imponere phrasi Hebræa, nihil est aliud, quàm tangere; sic Marci 7. cum quidam pertijissent à Domino, vt lumatico manus imponeret, digito tetigit linguam eius & aures.

Probatur Tertiò, Quia Patres Vnctionem Chriftatis vocant *Manus impositionem*, tanquam hæc eadem sint, vel alterum in altero debeat intelligi, vt D. Augustinus l. 15. de Trinitate c. 26. *Orabant*, inquit, vt Spiritus sanctus veniret in eos, quibus manus imponebant; nam ipsi eum dabant: quem morem in suis Præpositis etiam nunc seruat Ecclesiæ. Hic Augustinus vnctionem chriftatis dicit esse eundem morem, quem seruabant Apostoli imponendo manus. Cyprianus epist. 72. quæ est ad Stephanum, loquens de suo tempore, ait; *Manum imponi vt detur Spiritus sanctus*, & epist. 73. dicit id quod Petrus & Ioannes Act. 8. seruauerunt imponendo manus vt acciperent Spiritum sanctum, adhuc seruari in Ecclesiâ; quod, inquit, nunc quoque apud nos geritur, vt qui baptizantur &c. Eusebius Papa epistola 3. *Manus quoque impositionis Sacramentum, magna veneratione tenendum est, quod ab alijs perfici non potest, nisi à summis Sacerdotibus; nec tempore Apostolorum legitur ab alijs peractum esse.*

August.

Cyprianus.

Probatur Quartò, quia Patres quando dicunt solos Episcopos dare Spiritum sanctum per vnctionem chriftatis, id probant quia Act. 8. & 19. soli Apostoli manus imponebant: ergo volunt has cæremonias easdem esse; vel alteram in altera includi. Vide Eusebium Papam epist. 3. Cyprianum epist. 73. Damascum epist. 4. Innocentium III. Capitulo vnico, de Sacra Vnctione. §. penultimo. Et Concilium Florentinum.

Eusebius
Papa.

Sed contra. Obijcitur Cõcilium Florentinum in instructione Armentorum; vbi dicitur loco *impositionis manus Apostolorum, dari nunc in Ecclesiâ Confirmationem*. Et Innocentius III. Cap. Vnico, de Sacra Vnctione, §. penult. vbi sic ait; *Per frontis chriftationem, manus impositio designatur, quæ alio nomine dicitur Confirmatio*: vbi videntur hæc cæremonie distingui.

Obiectio ex
Cõcil. Flo-
rent. & In-
noc. 3.

Soluitur.

Respondeo, Conciliū Florentinum solum vult dicere, idiplum quod Apostoli faciebant, dum dicebantur manus imponere, nunc facere Episcopos cum dicuntur confirmare: quod enim tunc *Manus impositio* vocabatur, nunc dicitur *Confirmatio*, quamquam esset idem Sacramentum. Hanc esse Concilij mentem, confirmatum; quia Concilium inde probat Confirmationem non posse dari nisi ab Episcopo, eò quod *manus impositio* solum ab Apostolos daretur: quæ consequentia nihil valeret, si esset diuersa cæremonia. Innocentij autem III. testimonium est apertè pro nobis: dicit enim *ma-*

nus impositionem alio nomine vocari *Confirmationem*: ergo secundum ipsum, est vna eademque res.

Dico Secundò, Illud chrisma quod est materia Confirmationis, non est oleum simplex, sed mixtum balsamo. Est fide certum.

Probatur Primò, Ex Concilio Florentino. *Secundum Sacramentum*, inquit, est *Confirmatio*, cuius materia est *chrisma* confectum ex oleo (quod nitorem significat conscientie) & balsamo (quod odorem scilicet bonæ famæ significat) per Episcopum benedictum.

Probatur Secundò, Ex traditione Patrum. Dionysius de Eccl. Hierarch. c. 4. p. 3. dicit chrisma componi ex materijs suaviter spirantibus, & suavitate odoris fragrantè facere initiatum. Clemens Romanus lib. 7. Constitutionum c. 45. idem docet. Fabianus ep. 2. ad Orientales, dicit Chriftum instituisse vt chrisma conficeretur ex oleo & balsamo. Cyprianus sermone de vnctione chriftatis, ait; *Hodie sacram chrisma conficitur, in quo mixtum oleo balsamum*. Gregorius I. Papa in 1. c. Canticorum, in illud; *Borrus Cypri dilectus meus mihi in vineis Engaddi, dicit; In vineis Engaddi balsamum nascitur, quod cum oleo, Pontificali benedictione, chrisma conficitur, quo dona Spiritus sancti exprimuntur*. Innocentius III. Capit. Vnico suprâ cit. Denique omnes Doctores Scholastici dist. 7.

Probatur Tertiò, Ex figura huius Sacramenti: quia vnguentum quo Sacerdotes & Tabernaculū veteris Testamenti vnguebantur, erat figura nostri chriftatis, quo vngitur Ecclesiæ, quæ est *vinum Dei Tabernaculum*; vt docet Cyprianus suprâ de Vnctione chriftatis: & Petrus Damianus serm. 1. de Dedicatione: Atqui illud constabat diuersis liquoribus odoriferis; vt patet Exod. 30. inter quos erat *Besem*, id est, balsamum; quod Noster vertit *Stacte*, id est, guttula. Congruentia autè est, quia materia debet significare effectum Sacramenti: effectus autem huius Sacramenti potissimum est Confirmatio in fide, & fidei confessione; quæ requirit puritatem, & feruorem fidei in corde, quod significatur oleo, liquore puro, lucido & calido; & requirit constantem confessionem in ore, quod significatur balsamo; cuius bonus odor effunditur ad alios: vt colligitur ex Innocentio III. suprâ D. Thoma, & Concilio Florentino.

Dico Tertio, Mixto balsami videtur omnino esse de essentia huius Sacramenti. Insinuat D. Thomas hic & lib. 4. contra Gentes cap. 6. & plerique Doctores, dum absolutè docent materiam huius Sacramenti esse oleum balsamò mixtum. Et Probatur Primò; Quia id apertè insinuat Concilium Florentinum. Secundò, Quia mixtio balsami est ex institutione Christi, eiusque præcepto: vt patet ex epistola Fabiani iam citata: quod est signum, esse de essentia Sacramenti: neque enim aliunde potest aliquid probari esse de essentia Sacramenti, nisi quia Christus sic instituit & præcepit.

Dices Primò, Mixtio aquæ cum vino est ex Christi institutione, & tamen non est de essentia sacrificij.

Respondeo, Non esse propriè ex Christi institutione, sed Ecclesiæ, quæ id instituit, & præcepit exemplo Christi, vt infrâ dicitur: quod suo modo loquendi insinuat Concilium Florentinum: assigans enim materiam Eucharistiæ, non dicit eius materiam esse mixtum ex aqua, & vino, sicut confirmationis materiam dicit esse *Chrisma confectum ex*

10
Chrisma
cõstat oleo
& balsamo.Florenti-
nam.

Dionysius.

Clemens
Rom.
Fabianus

Gregor. I.

Innocent. 3.

Vnguentum
compositum
veteris te-
stamenti.
fuit figura
nostri chri-
smatis.Significa-
tio olei &
balsami in
chrismate.II
Mixtio
balsami est
de essentia
SacramentiMixtio aquæ
cum vino
non est de
essentia sa-
crificij.

-ctum ex

Itum ex oleo & balsamo; sed absolute materiam esse vinum de vite, cui ante consecrationem aqua modicissima adhiberi debet; satis insinuans aquam non esse de substantia, sed solum præcepto Ecclesie adhiberi.

Dices Secundò, Satisfactio est ex institutione Christi; & tamè non est pars essentialis Sacramenti poenitentie, sed solum integralis; ergo similiter balsamum poterit esse pars integralis. Ita Canus.

Respondeo, Negando Consequentiam. Est enim dispar ratio: satisfactio enim est pars Poenitentiae talis, quæ nõ supponitur formæ illius Sacramenti, sed ordinariè eam sequitur; neque actu concurrens ad actu constituendum Sacramentum Poenitentiae, quando substantialiter perficitur; sed solum est complementum quoddam, quod absolute possit abesse; imò fieri potest, vt nulla satisfactio sit imponenda: balsamum verò est pars, quæ necessariò supponitur formæ; & actu debet concurrere dum Sacramentum perficitur: vnde est pars essentialis.

Dices Tertio, Innocentius III. Capitulo Pastorali, de Sacramentis non iterandis, consultus, An is qui per errorem nõ chrismate, sed oleo tantum fuerat delibutus, Sacramentum Confirmationis iteratò debeat suscipere? Respondet Nihil in talibus iterandum, sed cautè supplicandum, quod incautè fuerat præmissum: ergo balsamum non est materia necessaria huic Sacramento. Ob hoc argumentum multi recentiores putant balsamum non esse necessarium necessitate Sacramenti, sed solum necessitate præcepti: vnde, si in solo oleo oliuarum benedictio conferatur, esse verum Sacramentum. Ita Caietanus hic. Victoria quæst. 41. de Confirmatione. Sotus dist. 7. art. 2. Nauarrus cap. 22. Enchiridij n. 8. Couarruias lib. 1. Varfarum resolutionum c. 10. num. 4.

Quod confirmatur Primò, Quia difficulter verum balsamum haberi potest; & olim in sola Iudæa reperiebatur, teste Plinio lib. 12. cap. 25. Confirmatur Secundò, Quia Paulus III. Pius IV. & Gregorius XIII. dicuntur permisisse, vt ex Indico balsamo Chrisma conficiatur; quod tamen videtur alterius speciei, quàm Iudaicum; quod est signum, hanc materiam non esse omnino necessariam, alioqui Pontifices non tam facile concessissent.

Verum etsi hæc sententia non sit improbabilis; tamen quod diximus, est probabilius. Vnde aliter Respondeo, Verba Innocentij & generatim & formaliter accipienda: In talibus, nempe, in Sacramento Ordinis, & Confirmationis, quæ Characterem imprimunt, nihil esse iterandum, scilicet nec substantiam, nec caeremonias. Caeremonia enim iteranda non sunt, quia sufficit eis semel administratas: substantia quoque Sacramenti non est iteranda, quia hæc Sacramenta sunt initerabilia. Cautè itaque supplicandum, quod præmissum est, siue illud substantiale sit, siue caeremoniale. Ex quibus verbis colligitur, Innocentium velle vt substantia Sacramenti conferatur, quia antea collata nõ fuerat; alioqui fatendum erit ipsum velle, vt solo balsamo, quod præmissum fuerat, vngatur; quod ridiculum est, & nunquam factum. Addo: Saltem non esse certum, illam Confirmationem in oleo valuisse: vnde omnino oportebat eam sub conditione in materia certa conferre: nec Innocentius aliud poterat respondere.

Ad primam Confirmationem: Respondeo facile tantillum balsami potuisse haberi: nam in

Iudæa erat magna copia; vt patet ex Iosepho lib. 8. cap. 2.

Ad secundam Confirmationem: Sicut quoduis vinum sufficit ad Eucharistiam, ita quoduis balsamum ad hoc Sacramentum.

ARTICVLVS III.

Virum sit de necessitate huius Sacramenti, vt chrisma fuerit ab Episcopo consecratum?

Respondeo, Necessarium esse, vt hoc chrisma sit ab Episcopo consecratum, seu benedictum. Est certum. Quia multa Concilia prohibent, ne Sacerdos chrisma conficiat, eò quòd hoc sit munus Episcopi. Concilium Romanum sub Siluestro can. 1. Constituti Siluester clara voce, vt nemo Presbyterorù chrisma conficiat. Carthaginense II. can. 3. Vt chrisma, & consecratio puellarum, & reconciliatio ad poenitentiam à Presbyteris non fiant. Et aperte Concilium Florentinum in instructione Armenorum: Solum Episcopo licere chrisma consecrare. Idem colligitur ex Clemente Romano, lib. 7. Constitutionum Apostolicarum, cap. 45. & Dionysio Areopagita cap. 4. Ecclesiastica Hierarchia, vbi agit de consecratione chrismatis, eamque dicit perfici per Hierarcham. Denique Innocentius III. Capitulo Cum venisset, de Sacra Vnctione. Eadem est sententia communis Theologorum. Ratio præcipua est Christi institutio: qui sic instituit, quia decebat materiam Sacramentorum ista benedictione veluti disponi, & eleuari ad formam sacramentalem. Baptismi quidem & Eucharistiæ materiae per ipsum vsum Christi Domini sanctificatae sunt; vnde nõ egent necessariò noua benedictione. Sed vnctione visibili Christus non est vsus, ne iniuria fieret vnctioni inuisibili: vnde oportuit illam materiam noua benedictione sanctificari.

DVBIVM I.

Virum hæc benedictio, seu consecratio chrismatis sit de necessitate Sacramenti?

Caietanus insinuat non esse. Sed communis sententia est, chrismate non benedictò non perfici Sacramentum: quod omnino est tenendum.

Probat, Quia hæc benedictio est ex institutione Domini; vt constat ex epistola Fabiani Pape, vbi ait Dominum in nocte cana docuisse Apostolos conficere chrisma, id est, benedicere per inuocationem Spiritus sancti. Et ex Cyrillo Hierosolymitano Catechesi 3. myltagogica, vbi dicit, Hec vnguentum post Spiritus sancti inuocationem non esse commune vnguentum, sed chrisma Christi, quod aduentu Spiritus sancti vim habet. vbi satis insinuat nullam vim habiturum sine hac inuocatione Spiritus sancti. Cyprianus sermone de vnctione chrismatis: Sanctificatus elementis iam non proprie natura præbet effectum, sed virtus diuina potentius operatur: adest veritas signi, & Spiritus Sacramento. Denique idem colligitur ex Concilio Florentino, quod absolute hanc benedictionem requirit.

Vnde sequitur Primò, Hanc benedictionem non esse caeremoniam aliquam accidentariam Sacramento, qualis est benedictio fontis, sed essentialem. Secundò, Non posse ab Ecclesia tolli, quia Ecclesia non potest essentialia mutare.

Ggg ij Aduerte

Satisfactio nõ est pars essentialis Poenitentiae, sicut mixtio olei & balsami huius Sacramenti.

12

An Innocentius III. fecerit in simplici oleo conferri hoc Sacramentum.

In sola Iudæa olim balsamum reperiebatur.

Iudaicum balsamum & Indicum an differant essentialiter.

Explicatur Innocentius.

13 Necessarium est vt chrisma sit ab Episcopo benedictum. Concil. Romanum, Carthaginense, Florentinum, Clemens Rom., Dionysius,

Innoc. III.

Materia Sacramentorum per benedictionem disponitur & eleuatur.

14

Consecratio chrismatis est de essentia huius Sacramenti.

Hæc consecratio, non est certis verbis aut formis alligata.

Aduerte tamen formam benedictionis, quâ Ecclesia utitur, non esse necessariam; sed sufficere quamuis inuocationem Spiritus sancti, ut benedicat & sanctificet hoc unguentum, quamuis alijs verbis fiat, quàm Ecclesia præscripsit. Ratio est, Quia Dominus non præscripsit determinata verba, sed solum Spiritus sancti vel diuinitatis inuocationem, ad sanctificationem unguenti. Vnde nec semper, nec vbiq; eadem forma inuocationis seruatur. Pari ratione non est necessaria probitas, aut fides ministri; sed sufficit legitima intentio benedicendi Chrismatis ut Christus instituit, vel ut Ecclesia seruat.

DVBIVM II.

An hac benedictio necessariò fieri debeat ab Episcopo?

15
Sacerdos simplex non potest hoc Chrisma consecrare potestate ordinariâ.

Respondeo Primò, Certum est Sacerdotem simplicem suâ ordinariâ potestate non posse hanc benedictionem præstare, quidquid dicat Caictanus: est enim communis sententia Theologorum. Patres etiam & Concilia requirunt benedictionem Episcopi, & negant à Presbytero eam posse fieri. Quòd si Presbyter haberet potestatem ordinariam, non ita absolutè requirerent Episcopi benedictionem; nec ipsi eam negarent ita absolutè.

Caictanus cenet id eum posse ex commissione Papæ.

Probabile tamen est, ex commissione Pontificis Presbyterum posse. Ita Caictanus hic; & Victorius quæst. 43. & aliqui alij recentiores. Probat, Quia potest esse minister ipsius Sacramenti Confirmationis, quod maius est, ut infra dicemus: cur ergo ex eadem commissione non posset consecrare Chrisma, quod minus est?

16
Sed probabilius est, non posse.

Contrarium tamen est probabilius, scilicet Papam non posse hanc benedictionem Presbytero committere: cuius signum est, quòd nunquam legatur id fecisse. Confirmatur ex Concilio Florentino, quod absolutè requirit, ut sit benedictum ab Episcopo: cum tamen ibidem dicat ex commissione Pontificis aliquando concessum Presbyteris, ut hoc Sacramentum conferrent. Et ratio est, Quia cum iure diuino hoc sit concessum Episcopis, ut chrisma cõficiant, ut patet ex supra dictis, non facillè asserendum est Pontificem id posse extendere ad alios, nisi maior ratio vel auctoritas id conuincat.

Potestatem ex hac commissione Consecrare.

Nec obstat quòd conferre Sacramentum amplius videatur, quàm disponere materiam: quia potuit esse legitima causa, cur Dominus ita voluerit esse Episcopum ministrum Sacramenti, ut hoc ministerium etiâ simplici Presbytero posset committi: nempe, quia Episcopi non possunt se ad omnia loca, vbi hoc Sacramentum conferendum est, transferre. Quæ ratio locum non habet in benedictione materie.

Concil. Toletan.

Dices, Concilium Toletanum Primû Canone 20. aperte dicit, *In quibusdam locis, vel prouincijs dicuntur Presbyteri chrisma consecrare*: nec tamen id damnat tamquam irritum. Respondeo, Non est credibile in Ecclesijs Catholicis fuisse vnquâ permissum Presbyteris ut cõficerent chrisma Confirmationis; fuisset enim intolerabilis abusus contra tot Canones, cum periculo summi sacrilegij. Vnde Concilium videtur loqui de chrismate, quo baptizati unguuntur in vertice; quæ unctio, cum sit caremonialis, posset ab Ecclesia eius benedictio Sacerdoti committi. Vfus tamen Ecclesiæ

Et chrisma baptizati consecrare.

habet, ut hæc quoque unctio fiat chrismate per Episcopum benedictio.

ARTICVLVS IV.

Vtrum hac sit conueniens forma Confirmationis: Consigno te signo Crucis, &c.

Respondeo, Hanc esse conuenientem formam: *Consigno te signo Crucis, & confirmo te chrismate salutis, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.* Ratio est, Quia in ea exprimitur causa principalis huius Sacramenti, scilicet sanctissima Trinitas; & ministerialis, scilicet minister; & effectus Sacramenti, qui duplex est; Primò, Facere militem Christi, insigniendo illum exterius Cruce, interius Characterem; Secundò, Corroborare ad pugnam spirituales, confirmando chrismate.

17
Forma hæc est conueniens.

Notandum Primò, Hanc formam, sicut & reliquas Sacramentorum, magis traditione, quàm scripto haberi. Nam ut Dionysius ait c. 7. par. 3. Ecclesiasticæ Hierarchiæ: *Consecratorias inuocationes has non est scripto euulgare.* Et Innocentius I. epist. 1. c. 3. de Confirmatione, *Verba dicere non possum, ne magis prodebe videar, quàm ad consultationem respondere.* Insinuat tamen eam Apostolus 2. ad Cor. 1. v. 21. *Qui confirmat, inquit, nos vobiscum in Christo, & qui vnxit nos Deus, qui & signauit nos, & dedit pignus Spiritus in cordibus nostris?* Ambrosius c. 7. de ijs, qui mysterijs initiantur, *Serua quod accepisti; signauit te Deus pater, confirmauit te Christus Dominus.*

Constat id magis ex Traditione quam sac. Pio.

Notandum Secundò, Hanc formam videri essentiali: vt colligitur ex Concilio Florentino. Vnde si sic mutetur, vt non seruetur eadè sententia, nihil fiet. Debent autem exprimi tres Personæ diuinæ, sicut in Baptismo: tum, quia hoc Sacramentum est consummatio quædam baptismi; tum, quia homo per hoc armatur propriè ad fidci professionem, quæ potissimum versatur circa mysteriû Trinitatis. Actio quoque Ministri necessariò exprimenda, sicut in Baptismo; quod fit, cum dicitur: *Consigno te signo Crucis, & confirmo te Chrismate salutis.* Fortasse tamen dictio illa (*salutis*) non est de substantia, cum videatur contineri in verbo *confirmandi*. Idè fortè dici posset de hoc verbo (*Chrismate*) & (*signo Crucis*): nam signatio apud Christianos intelligitur fieri signo Crucis, & confirmatio chrismate. Quia tamè res est dubia, si quis sic confirmatus esset, deberet sub conditione iterari.

Essentialis.

Explicatur singulæ eius partes.

ARTICVLVS V.

Vtrum Sacramentum Confirmationis imprimat Characterem?

Respondeo, Imprimere Characterem. Vide supra qu. 63. art. 1. n. 2. Notandum est hunc Characterem distingui realiter à Characteribus Baptismi. Ratio est, Quia Cõfirmatio est Sacramentum omnino distinctum à Sacramento Baptismi: nam ad diuersa munera per hæc deputatur: per Characterem enim Baptismi efficiuntur membra Christi, & capaces Sacramentorum: per Characterem Cõfirmationis consignamur in milites Christi ad eius fidem publicè profitendam.

18
Character Baptismi & Confirmationis distinguuntur realiter.

Dices,

Dices, D. Augustinus lib. 3. de Baptismo cap. 16. dicit manus impositionem posse repeti: *Manus, inquit, impositio, non sicut baptismus, repeti non potest: quid enim est aliud, quam oratio super hominem?* ergo non imprimit Characterem.

Respondeo, Illa verba intelligenda de manus impositione reconciliatoria, per quam haeretici recipiebantur in Ecclesiam: ut patet expendenti totum Augustini discursum, praesertim capitis 17. & 18. Nam secundum D. Augustinum Sacramentum Confirmationis etiam in pessimis hominibus manet, sicut & Baptismus: & ideo repeti non potest. Vide illum lib. 2. contra litteras Petilianum cap. 104. De varia manus impositione, vide Franciscum Turrianum in cap. 19. libri octavi Constitutionum Clementis.

ARTICVLVS VI.

Utrum Character Confirmationis praesupponat Characterem Baptismi?

Respondeo, Characterem Baptismi necessario supponi Characteri Confirmationis, sicut & reliquis omnibus Sacramentis: adeo ut, si quis non sit baptizatus, nullum Sacramentum in ipso sit validum. Est communis sententia Doctorum. Contrarium est errori proximum.

Probat ex Canone *Præter hoc*, distinct. 32. ubi Alexander I. l. dicit Baptismus esse prius & magis necessarium Sacramentum, quam vllum aliud. Et ex Concilio Florentino; *Primum omnium Sacramentorum tenet Baptismus, quod vita spiritualis ianua est, per ipsum enim membra Christi, & de corpore efficiuntur Ecclesia.*

Idem Probat ex Capitulo *De Presbytero non baptizato*, ubi Concilium apud Compendium urbem Gallia, iubet eum reordinari. Et Capitulo 3. eiusdem tituli idem approbat Innocentius III. neque facit vllam differentiam inter ea, quae imprimunt Characterem, & non imprimunt. Vide etiam Concilium Tridentinum sess. 14. c. 1. ubi dicit *Penitentiam ante baptismum non esse Sacramentum.* Ratio est, Institutio Christi, qui voluit Characterem baptismi esse veluti potentiam receptiuam ad reliqua Sacramenta.

Dices, Quod si quis non baptizatus bona fide putet se esse baptizatum, & in gratia suscipiat Eucharistiam; nullumne percipiet fructum?

Respondeo, Nullum percipiet ex vi Sacramenti, non magis quam ex hostia non consecrata. Contrarium accidit in infansibus baptizatis, qui olim percipientes Eucharistiam, accipiebant fructum Sacramentalem sine vlllo proprio motu. Nec obstat quod familia Cornelij acceperit Spiritum sanctum ante baptismum: quia non accepit Spiritum sanctum per aliquod Sacramentum, sed extraordinario miraculo: Deus enim, qui non est alligatus Sacramentis, potest Sacramenti effectum sine Sacramento dare. Vnus est autem tunc hoc extraordinario modo, ut praecipue ostenderet Gentes non esse excludendas à gratia baptismi, quamuis prius non fierent Iudaei. Credibile autem est eos, qui sic Spiritum sanctum acceperunt, non fuisse amplius confirmatos; ac proinde tunc impressum fuisse Characterem.

ARTICVLVS VII.

Utrum per Sacramentum Confirmationis conferatur gratia gratum faciens?

Respondetur, Hoc Sacramentum conferret gratiam gratum facientem ad robur pugnae spiritualis fidei. Probat ex capite 8. & 19. Actorum, ubi ad impositionem manuum datur Spiritus sanctus. Atqui missio Spiritus sancti nunquam est, nisi cum gratia iustificante. Vide supra quaest. 62. art. 1.

Dices, In Baptismo datur Spiritus sanctus: ergo non datur in Confirmatione.

Respondeo Negando Consequentiam. Nam in omnibus Sacramentis datur Spiritus sanctus, sed ad diuersos effectus, ut supra dictum est qu. 62. num. 3. art. 2. num. 10. & 11.

DVBIVM I.

Utrum Confirmatio det maiorem gratiam quam Baptismus?

Omissis sententijs: Respondeo, valde probabile esse, copiosorem gratiam dari Confirmatione, quam Baptismo. Probat, Quia Scriptura Baptismo solum tribuit *renasci*, sed Confirmationi proprie *dare Spiritum sanctum*. Secundo, Quia Dionysius de Ecclesiastica Hierarchia c. 4. Confirmationem dicit esse *τελειωσιν*, id est, *perfectiōnem*, & *τελειωτικὴν*, id est, *perfectiuam*. Alij Patres dicunt in ea dari plenitudinem Spiritus S. & nos per eam fieri plene Christianos.

Quod confirmatur à simili: Nam homo secundum corpus maiorem accipit corpoream molem per vim augmentatiuam, quam per generationem: nihil ergo miri, si per Confirmationem, quae est veluti vis augmentatiua, maiorem gratiam consequamur, quam per Baptismus, qui est spiritualis regeneratio. Quod satis patuit in Apostolis, qui in Pentecoste maiorem gratiam sunt consecuti, quam antea per Baptismus.

DVBIVM II.

Qua dispositio requiratur ad gratiam huius Sacramenti?

Respondeo, & Dico Primò, In iusto, praeter gratiam habitualement, nihil absolute necessarium est, praeter intentionem huius Sacramenti suscipiendi. Ratio est, Quia gratia habitualis est sufficiens dispositio ad aliquod augmentum ex opere operato suscipiendum; intentio autem illa non tam requiritur ad effectum Sacramenti, quam ad eius substantiam; quae substantia posita necessario sequitur effectus in homine iusto; quia non ponentibus obicem Sacramenta necessario dant gratiam.

Curandum tamen est, Ut cum magna reuerentia, & preparatione ad tam eximium Sacramentum accedatur.

Dico Secundo, In eo, qui peccauit mortifere, necessario requiritur contritio, vel saltem attritio; quae bona fide putetur contritio. Ratio est, Quia hoc Sacramentum non est institutum ad conferen-

Ggg iij

Quenam manus impositio iuxta Augustinum non imprimat Characterem.

19 Character Baptismi supponitur necessario ceteris omnibus Sacramentis.

30 Absque baptismo inuicilia sunt alia Sacramenta.

Cornelius accepit Spiritum sanctum ante baptismum.

Et Character Confirmationis.

21 Affirmatur

22 Affirmatur

Dionysius.

Ratio conuenientiae.

23 In iusto nulla requiritur dispositio praeter gratiam habitualement.

Commen-datur reuerentia.

24 In peccatore memorie necessaria est contritio vel attritio.

conferendam primam gratiam, sed ad augmentum, & perfectionem: unde dicitur Sacramentum viuientium: ergo supponit statum gratiæ, qui fit vel re verâ, vel bona fide putetur esse. Vide D. Thomam ad 2.

In immemore sustinet virtutis attritio

Vbi tamen aduerte, Si quis esset in peccato mortifero per ignorantiam, non iustificaretur per hoc Sacramentum, nisi haberet veram contritionem, vel saltem attritionem virtuales: quia peccatum mortiferum non potest sine poenitentia remitti, etiam si ignoretur, vt probandum est de Sacramento Poenitentiae. Cum hac moderazione intellige D. Thomam.

ARTICVLVS VIII.

Utrum hoc Sacramentum sit omnibus exhibendum?

25 R Espondetur exhibendum omnibus. Ratio est, Quia sicut natura intendit, vt omnis qui corporaliter nascitur, ad perfectam ætatem perueniat; ita multo magis intendit Deus, vt omnis qui spiritualiter renascitur, perueniat ad statum perfectum vitæ spiritualis.

DVBIVM I.

Utrum hoc Sacramentum sit conferendum infantibus ante usum rationis?

26 Varia fuit Ecclesiæ consuetudo in confirmatione conferenda.

R Espondeo, Seruandam esse Ecclesiæ consuetudinem. Olim cum baptismus solum bis in anno conferretur, scilicet in profesto Paschæ, & Pentecostes, simul dabatur Sacramentum Confirmationis. Nam Episcopus facile bis poterat adesse, & minor erat fidelium multitudo. Unde etiam tunc dabatur infantibus: vt patet ex Dionysio, Melchiade, & alijs. Vide Thomam Waldensem tomo 2. cap. 140.

Car nunc differatur vsque ad initium vsus rationis.

Postea quando ob multitudinem, & alias causas, id non potuit seruari; separatim conferri cepit hoc Sacramentum: & ex illo tempore expectatum ferè vsque ad initium vsus rationis: Quod & nunc passim seruatur; & probat Catechismus ad Parochos Pij V. Ratio est, Quia decet, vt si necessitas non premat, suscipiatur cum propria fide & deuotione; cum sit Sacramentum tantæ dignitatis. Decet quoque, vt hoc Sacramento professionem fidei quisque per se faciat, cum in baptismo fecerit per alium. Denique vt periculum repetitionis vitetur.

Dices; Canone Vt ieiuni. de Consecratione dist. 5; dicitur, Vt ieiuni veniant ad Confirmationem perfecta ætatis, & vt moneantur antea confessionem facere: ergo &c.

An ieiunium vel confessio prerequisite ante hoc Sacramentum.

R Espondeo, Canonem loqui de adultis, non de pueris: unde non sequitur pueros non posse confirmari. Vbi aduerte, non esse præceptum sub peccato mortali, vt ieiuni accedant: nec consuetudo sub tam stricta obligatione hoc obseruat. Nam sepe hoc Sacramentum confertur post prandium. Valdè tamen est consulendum. Similiter consulenda confessio, quamuis non sit præcepta, cum contritio, vel etiam attritio existimata contritio, etiam in peccatore sufficiat.

Aduertendum est, Eth infantibus non detur ordinariè hoc Sacramentum, eò quod expectetur

vsus rationis; tamen si iste vsus non putetur futurus, hoc Sacramentum non est differendum. Ratio est; Quia non solum datur ad pugnam spiritualem, sed etiam ad sanctitatem & gloriam maiorem, vt patet ex D. Th. ad 4. Quod satis est, vt merito alicui possit & debeat, etiam si nunquam sit pugnaturus, conferri. Unde vtilissimè daretur etiam moribundis, siue infantes sint, siue adulti. Quod autem hoc non sit vsitatum, fortassis causa est, quia non potest commodè fieri Episcopis occupatis: & quia non est absolute necessarium, vt Melchides ait.

An, & quando expediat hoc Sacramentum non differri in infantibus & moribundis.

Deinde, etiam dari debet perpetuò amentibus, quidquid dicat Sotus. Non enim est ratio, cur tanto bono sint priuandi, cum per gratiam baptismalem sint satis dispositi; & nulla in Sacramentum irreuerentia committatur: præsertim cum Patres dicant, sine hoc Sacramento non esse perfectum Christianum.

28 Dandum etiam hoc Sacramentum amentibus.

Tertiò, Dari debet etiam amentibus, qui aliquando vsus rationis habuerunt, si non putentur ad mentem redituri. Nec opus est vt hoc Sacramentum expresse petierint; sufficit enim generalis voluntas, quia quisque fidelis, dum ratione vitur, censetur velle omnia ordinaria salutis suæ adminicula; nec sciatur esse in malo statu.

Est aliquando vsus rationis.

DVBIVM II.

Utrum Confirmatio sit præcepti, an consilij tantum?

Omnibus consideratis, probabilius est, non esse vllum præceptum, quod per se obliget fideles ad Sacramentum Confirmationis: Unde secluso contemptu, prætermisso eius non est per se peccatum, saltem mortiferum. Colligitur ex D. Thoma hoc articulo: & Docet Caeteranus in Summa, verbo Confirmatio. Adrianus tractatu de Confirmatione art. 1. Franciscus Victoria de Confirmatione, quæst. 48. Couarruias lib. 1. Variarum resolutionum cap. 1. num. 9. Nauarrus in Enchiridio cap. 22. num. 9. Sotus distinctione 7. art. 8. & plerique alij recentiores. Probat; quia tale præceptum vel esset directè à Christo Domino impositum, sicut præceptum Baptismi, & Eucharistiæ: vel oriretur ex natura rei, supposita dumtaxat institutione huius Sacramenti: vel esset impositum ab Ecclesia. Atqui nullo horum modorum de tali præcepto constare potest: ergo non est introducendum. Patet Consequentiā: Quia nullum præceptum obligans sub mortali introducendum, nisi satis constet extare; vt patet ex tractatu de Legibus.

29 Omnis huius Sacramenti per se non est peccatum saltem mortiferum.

Minor patet: Quod enim Dominus tale præceptum dederit, nec ex Scripturis, nec ex traditione habetur.

Probat non esse aliquod præceptum ad hoc Sacramentum suscipiendum.

Quod etiam ex natura Sacramenti non oriatur, patet; quia hoc Sacramentum neque est necessarium ad salutem, vt patet in Infantibus: neque ad fidem constanter profitendam; nam alijs medijs, vt oratione, & bonis operibus auxilium necessarium potest obtineri. Nam, licet hoc Sacramentum non esset institutum, obtineri posset quod necessarium est ad profitendam fidem. Denique, neque præceptum Ecclesiæ extat; nam vsus Ecclesiæ non habet, vt quis cogatur ad hoc Sacramentum: alioqui maior cura adhiberetur, vt omnibus

omnibus administraretur, etiam morituris. Accedit, quod Ecclesia non solet de Sacramentis precepta condere, precipiendo absolute ipsum vsu, sed solum determinando tempus.

Dices: Apostoli Actorum 1. v. 4. habuerunt preceptum expectandi Spiritum sanctum, cuius infusio, est effectus Confirmationis: Et consuevens precepit eis ab Hierosolymis ne discederent, sed expectarent promissionem Patris &c. Atqui haec promissio infusionis Spiritus sancti pertinet ad omnes, ut patet ex concione Petri Actoru 2. & ex testimonio Ioëlis, quod Petrus adducit: ergo omnes habent preceptum hanc gratiam querendi.

Respondeo; Apostolis id preceptum, non tam ob gratiam gratum facientem, quam ob dona gratis data, quibus debebant instrui ad munus Apostolicum, sine quibus erant omnino inepti ad illud munus.

Dices Secundo; Patres dicunt, omnes debere hoc Sacramentum suscipere, ut sint perfecti Christiani. Et Melchisedes Papa dicit Confirmationis auxilia victuris esse necessaria; & hoc Sacramentum ita esse coniunctum baptismi, ut nisi interueniente morte non posset separari, aut vnum sine altero rite perfici.

Respondeo; Istis verbis non significatur vlla obligatio, nisi forte ea, quae oritur ex natura rei supposita institutione. At satis constat ex natura rei non esse necessarium. Neque enim obligamur esse ita pleni Christiani, sed sufficit plenitudo, quae est per baptismum; & postea alijs Sacramentis, ac bonis operibus perficitur. Et confirmatur, quia alioqui morituris esset necessarium conferendum. Neque etiam obligamur ratione professionis fidei; quia alijs modis sufficiens ad hanc auxiliu potest impetrari. Significatur ergo tantummodo magna utilitas, quae interdum vocatur necessitas.

Quod autem Melchisedes ait, vnum sine altero rite non perfici, intellige secundum ritum & consuetudinem veteris Ecclesiae, quae solet hoc Sacramentum statim post baptismum conferre.

Aduerte tamen; etsi omissio huius Sacramenti per se non sit peccatum, praesertim mortale, tamen potest esse ratione adiuncti. Primo, ratione contemptus, ut si quis nollet confirmari, existimans esse re puerilem, & se indignam. Secundo, ratione scandalis; ut si putaretur contemnere, aut non esse Catholicus. Tertiò, ratione propriae conscientiae; ut si putaret se aliter non fore satis firmum in fide, aut fidei confessione. Denique vix vnquam potest hoc Sacramentum omitti sine aliquo peccato: quia vix potest adesse iusta causa tanti boni negligendi, quod tam facile potest haberi.

Quod autem quidam dicunt Confirmationem debere praemitti ante Eucharistiam, id intellige ex decencia, non ex obligatione. Nusquam enim extat preceptum ad hoc obligans; neque consuetudo Ecclesiae id semper seruat. Similiter non est obligatio, ut antecedat extremam Vnctionem, vel Matrimonium. Addo, Non videri obligationem sub peccato mortifero, ut is qui ordinatur, aut etiam qui confert hoc Sacramentum, sit confirmatus. Ut colligitur ex Soto hoc loco, Nauarro cap. 22. nu. 9. Victoria quaest. 46. de Confirmatione.

Ratio est, Quia nusquam tale preceptum habetur. Nec obstat Concilium Tridentinum sess. 23. cap. 4. vbi dicit, Ne quis confusus mittetur, qui

non sit confirmatus. Quia nullum est verbum quod indicet proprie dictum preceptum. Valde tamen esset reprehensibile, si fieret contrarium.

ARTICVLVS IX.

Verum hoc Sacramentum sit conferendum in fronte?

Respondetur, Vnctionem Chrysmatis esse in fronte perficiendam, idque in formam Crucis. Ita Concilium Florentinum, quod vtrumque definit.

Notandum est Primo, Remotam quidem materiam huius Sacramenti esse Chrysmata ab Episcopo benedictum: sed proximam esse, Vnctionem frontis in modum Crucis; sicut in Baptismo, proxima materia est ablutio; in extrema Vnctione olei illitio.

Notandum Secundo, Hanc signationem in fronte esse de substantia huius Sacramenti, adeo ut si in alia parte fiat, v. g. in vertice, non constet Sacramentum: ut communiter Doctores, Durandus, Scotus, Paludanus, & alij distinctione 7. Nam in hoc distinguitur haec vnctio Confirmationis, ab vnctione Baptismi quae fit in vertice, ut patet ex testimonijs supra citatis. Vnde Pontifices docent solis Episcopis licere signare baptizatos in fronte. Vide Innocentium I. epist. 1. cap. 3. Damasum epist. 4. Leonem I. epist. 83. & alios. Idem aperte docent Patres. D. Augustinus in illud Psalmi 141. vers. 4. In via hac qua ambulabam &c. dicit quaedam Sacramenta accipi in toto corpore, ut Baptismum; quaedam in ore, ut Eucharistiam; quaedam in fronte, ut signaculum crucis in Confirmatione: Quia, inquit, frons est locus pudoris, ut non erubescamus Dominum confiteri. Idem expressè habet Concilium Florentinum. Vnde deceptus est Franciscus Victoria, quaest. 51. existimans hoc esse solum necessarium necessitate precepti, non Sacramenti.

Notandum Tertiò, Signum crucis esse de substantia, quia exprimitur in forma. Idem insinuant Patres, dum dicunt frontem signari: hoc enim signum apud Christianos non est aliud, quam signum crucis. Ratio est; quia efficitur milites Christi; vnde eius Characterem, quod est signum crucis, oportebat accipere.

Notandum Quarto; Valde probabile esse hanc vnctionem debere fieri immediate per manus Episcopi; nec satis esse, ut fiat medio instrumento, quia requiritur manus impositio: ut patet ex supra dictis. Debet ergo manu tangere. Sufficit tamen pollex, vel digitus; quia sic dicimur manu tangere.

ARTICVLVS X.

Verum is qui Confirmatur, debeat teneri ab aliquo?

Respondetur, Eum, qui confirmatur, debere habere susceptorem, a quo in militia Christiana instruat: sicut qui baptizatur habet susceptorem, a quo instruat in ijs, quae ad communem fidem, & mores pertinent.

Notandum est Primo, Hanc caeremoniam esse valde antiquam, ut patet ex Canone In Catechismo de

30 Soluuntur Obiectio- nes.

An, & quae sit necessitas suscipiendi Sacramentum Confirmationis.

31 Omissio huius Sacramenti vnde, & quibus titulis possit esse peccatum.

32 An hoc Sacramentum debeat praemittere Sacramentum Eucharistiae, vel alijs.

33

Vnctio frontis in modum crucis, est materia proxima huius Sacramenti.

Si fiat extra frontem non valet.

Innocentius I. Damasus. Leo I. Augustinus.

Victoria fallitur.

34 Item non valet, si fiat ab aliquo signo crucis.

Debet fieri per manus Episcopi sine medio instrumento.

35 Attinens

mo de Consecratione, distinctione 4. qui est Higiniij Pape.

Suscceptoris in Confirmatione similis ferè obligatio & cognatio, qualis in Baptismo.

Notandum Secundò; Quòd talis ferè hñc nascitur obligatio, & cognatio spiritualis, qualis in Baptismo: quamvis obligatio instruendi, vsu penè videatur abolita, eò quòd illi qui confirmantur, ordinariè sint fatis instructi, vel ab alijs fatis instruuntur. Si tamen hoc non esset, teneretur Susceptor. Cognatio autem spiritualis reuocanda est ad terminos præscriptos à Concilio Tridentino, sess. 24. cap. 2. Vbi etiam insinuat solum vnum vel vnam debere suscipere in Confirmatione.

Suscceptor debet esse Confirmatus.

Notandum Tertio, Hunc Susceptorem debere esse confirmatum; alioquin peccat, & non contrahit cognationem: vt rectè docet Angelus, verbo Confirmatio. num. 11. Tabiena ibidem §. 7. Victoria quaest. 51. Et colligitur ex Canone in Baptismate distinct. 4. de Consecratione. Vbi sicut dicitur, non baptizatum non posse tenere in Confirmatione, ita dicitur non confirmatum non posse tenere in Confirmatione.

ARTICVLVS XI.

Vtrum solus Episcopus, hoc Sacramentum conferre possit?

36 Error Armacani & VVicleff.

Richardus Armacanus lib. 11. cap. 4. vult etiam Presbyterum, & Diaconum esse ordinarios huius Sacramenti ministros. Idem docuit Ioannes Wicleff. Contra quos agit Thomas Waldensis tomo 2. cap. 114. & sequentibus.

Solus Episcopus est ordinarius minister Confirmationis

Sed fide tenendum est, solum Episcopum esse ministrum ordinarium huius Sacramenti.

Concilia.

Probatur Primò, Ex Concilio Florentino: Ordinarium minister, inquit, Sacramenti Confirmationis, est Episcopus; & cum ceteras vñctiones simplex sacerdos valeat exhibere, hanc non nisi Episcopus debet conferre. Concilium Tridentinũ sess. 7. can. 3. Si quis dixerit Confirmationis ordinarium ministrum non esse solum Episcopum, sed quemvis simplicem sacerdotẽ, anathema sit. Vide plura de Consecratione distinctione 5.

Exempla Scripturae.

Probatur Secundò, Exemplis Scripturae. Nam Actorum 8. cum Philippus Diaconus baptizasset plurimos in Samaria, non tamen eis manus imposuit; sed ad hoc Hierosolymis missi sunt Apolloli, Petrus, & Ioannes. Actorum 19. Praesente Paulo baptizantur duodecim viri, sed Paulus imponit illis manus. Hinc infert Concilium Florentinum, & Eusebius Papa, istud Sacramentum nõ conferri posse nisi ab Episcopis, qui in locum Apostolorum successerunt.

Ratio D. Thomae.

Ratio D. Thomae est valde bona: Cum enim hoc Sacramentum sit Sacramentum perfectionis, oportuit ab eo conferri, qui inter ministros statũ perfectionis obtinet, qui est Episcopus. In quo etiam errauit Armacanus, existimans, ordinẽ Episcopatus non distingui à Presbyteratu.

Obiectio ex D. Hieronymo soluitur.

Dices; Hieronymus contra Luciferianos insinuat impositionis manum Sacrametum ad honorem potius sacerdotij, quam ad legis necessitatẽ à solis Episcopis conferri.

Respondeo Primò, Hieronymum non videri fatis intellexisse Episcopũ iure diuino esse maiorem Presbytero, de quo plura suo loco. Secundò, fortè sic loquitur, quia potest committi Presbytero.

Vtrum summus Pontifex collationem Confirmationis possit Presbyteris delegare?

Quidam Doctores Negant: Durandus dist. 7. quaest. 3. & 4. Adrianus de Confirmatione art. 3. Alphonsus à Castro lib. 2. De iusta hareticorum punitione cap. 21. & 22.

37 Quicquam negant.

Respondeo & Dico Primò, Summus Pontifex potest dare Presbyteris potestatem, vt validè hoc Sacramentum conferant. Est communior sententia Doctorum, & penè certa. D. Thomas hoc loco. Alexander Allenfis 4. parte, quaest. 28. num. 1. art. 3. Richardus, Paludanus, Capreolus, Dominicus Soto dist. 7. Ruardus art. 12. Franciscus Turrianus in cap. 17. libri tertij Clementis de Constitutionibus Apostolorum. Denique plurimi Iurisperiti apud Couarruuiam lib. 1. variarum Constitutionum. cap. 10.

Verissimè hoc est opinio affirmatiua.

Probatur Primò, Testimonio D. Gregorij, quod D. Thomas hñc habet in Primo argumento: vbi id concedit Presbyteris Sardinia ad tollendum scandalum, quod ex prohibitione ortum erat.

Gregorius L. commisit Presbyteris Sardinia.

Respondet Adrianus, Pontificem non concessisse vñctionem Confirmationis, sed baptismi.

Responsiones dicit refelluntur

Sed contra: Quia concedit Gregorius vñctionẽ Chrismati in fronte, quæ est Sacramentum Confirmationis, & solis Episcopis referuatur: vt patet ex dictis. Deinde, concedit eam, quam antea capite 9. ad eundem scribens, prohibuerat; vt patet ex epistola. Tertio, quia res erat vsitata, vt sacerdos signaret in vertice.

Alij respondent Pontificem non concessisse, sed solum permisisse propter scandalum; sicut alia mala interdum permittuntur. Sed contra: Expressè dicit Concedimus.

Confirmatur, Quia alioqui dedisset occasionẽ maximam errandi in re summi momenti.

Concil. Florent. & Trident.

Probatur Secundò, Quia Concilium Florentinum & Tridentinum definiunt Ministrum ordinarium huius Sacramenti esse Episcopum: insinuant ergo esse alium ministrum, qui sit extrordinarius. Imò Concilium Florentinum expressè dicit, Aliquando per Apostolica sedis dispensationem ex rationabili & virgente admodum causa simplicem sacerdotem Chrismate per Episcopum confecto, Confirmationis Sacramentum administrasse: vbi videtur respicere ad hunc locum Gregorij.

Dico Secundò, Si sacerdos confirmet sine Pontificis commissione, nihil efficiet. Sequitur ex supra dictis. Hæc enim auctoritas committendi, tantum est in summo Ecclesie Pastore. Vnde Eusebius Papa epist. 3. Si aliter, nempe quam à summis Sacerdotibus præsumptum fuerit, vñtionem habeatur. Et Ratio est, Quia sacerdos id non potest ex vi suæ ordinationis, alioquin esset ordinarius minister: ergo sine commissione nihil potest. Vide Concilium Tridentinum sess. 23. cap. 4.

38 Presbyter sine hac commissione confirmas, nihil efficit.

Dices, Quid addit illa commissio Papæ? Respondeo, non addit propriè potestatem iurisdictionis: hæc enim non est necessaria ad substantiã huius Sacramenti in ministro: sed facit, vt Character Ordinis sacerdotalis, qui antea erat potestas remota respectu Confirmationis, incipiat esse potestas propinqua, & idonea exire in actum, Domino ita constituyente; vt colligitur ex interpretatione

Commissio hæc proximè astat Characterum Presbyterij vt exeat in actum confirmationis.

tatione Ecclesiæ. Simile videmus in collatione Ordinum minorum; hinc tamen aduertendum est, consuetudinem non obtinere vim commissionis, seu dispensationis; vt notant Doctores in Capitulo *Quanto* de Consuetudine. vbi idipsum satis aperte definitur ab Innocentio III. Ratio est, quia hoc ministerium requirit veram potestatem; vnde nõ subijcitur præscriptioni, seu vsucapioni.

39
Diaconi nõ
sunt capa-
ces huius
commissio-
nis.

Dico Tertio, Hoc munus non potest vllõ modo Diaconis, aut inferioribus ministris commit- ti. Est certa, & communis Doctorum, exceptis paucis Iurisperitis, scilicet. Innocentio I V. Panormitano & Ioanne Andrea in Capitulum *Quanto*.

Probat; Quia nunquam hæcenus alicui, præ- terquam Presbytero, hæc potestas concessa fuit. Quod est signum alijs concedi non posse. Ratio est; Quia potestas in corpus Christi mysticum oritur ex potestate in corpus Christi verum, vt passim Theologi & Iurisperiti docent. Atqui solus sacerdos habet potestatem in corpus Christi verum; ergo solus potest perficere corpus Christi mysticum.

40
Soluuntur
obiectiones.

Sed Contrà: Obijcitur ex Durando contra primam propositionem: Minister non minùs requiritur ad essentiam Sacramenti, quàm materia & forma: ergo sicut Ecclesia nihil potest mutare circa materiam & formam, ita nihil potest mutare circa ministrum.

Respondeo, Nihil posse suã auctoritate: sed quia Christus instituit, vt Episcopus esset *ordinarius Minister Confirmationis*, Presbyter autem *non-ordinarius*, id est, qui ex vi ordinis sui sufficientem habeat potestatem ad substantiam Sacramenti, sed qui tantùm habeat aptitudinem cui hæc potestas possit committi, idè Ecclesia hoc potest committere. Quod colligitur ex facto Ecclesiæ, quæ à Spiritu sancto gubernatur. Vnde Pontifex non mutat Christi institutionem, sed eam sequitur. Simile est in Ordinibus minoribus, quorum *ordinarius Minister* est Episcopus, *extraordinarius* commissione summi Pontificis Presbyter. Simile quiddam cernitur in Baptismo.

41

Obijcitur Secundo, Confirmare est actus Ordinis Episcopalis: sed actus Ordinis nõ potest sine

ipso Ordine transferri: ergo non potest concedi simplici Presbytero.

Respondeo, Actum alicuius Ordinis posse interdum committi sine ipso ordine, sic tamen vt hac commissione non efficiatur ordinarius minister, sed extraordinarius, vt videmus in Ordinibus minoribus, quorum collatio committitur Presbytero.

Hæc commissio nõ facit ministrum ordinarium.

Obijcitur Tertio, Ad actus Ordinis Pontifex non habet maiorem potestatem, quàm alij Episcopi; solum enim eos superat potestate Iurisdictionis; ergo si Pontifex potest Presbyteris hunc actum Ordinis delegare, poterunt etiam alij Episcopi. Quod est contra vsum Ecclesiæ.

Respondeo Negando Consequentiam: Nam hæc delegatio pertinet ad iurisdictionem. Vnde etiam si Papa nondum esset consecratus Episcopus, posset tamen hunc actum alijs delegare; & ipsemet eundem obire, modò sit sacerdos, & iusta causa interueniat. Ratio est, Quia hæc potestas conuenit Pontifici, non quatenus est Episcopus particularis, etiam Romanus, sed quatenus est vicarius Christi, Princeps sacerdotum, & Caput vniuersalis Ecclesiæ. Vnde conuenit ei iure diuino, vt rectè docet Sotus, & alij.

Est actus Iurisdictionis.

Esti Papa non sit Episcopus, potest tamen confirmare, & alteri committere.

Petes, An hæc potestas concessa à Pontifice, expiret ipsius morte?

Respondeo, Non expirare, nisi reuocetur. Ratio est: Quia est gratia Principis, quæ morte concedentis non expirat, vt dicunt Iurisperiti: similiter neque causa cessante expirat, nisi concessio sic sit limitata: nam gratia absolute data nõ pendet à causa in sui conseruatione.

42
Non expirat cum morte Papæ.

ARTICVLVS XII.

Vtrum ritus huius Sacramenti sit conueniens?

Vide D. Thomam, Isidorum, Alcuinum, Rabanum, Rupertum, Ordinarium Rotanum, & alios. Et quæ supra diximus q. 71. tam de Ceremonijs in genere, quàm de Ceremonijs Baptismi.

DE SS. SACRAMENTO
EUCHARISTIAE
QVÆSTIO LXXIII.

In Sex Articulos diuisa.

ARTICVLVS I.

Vtrum Eucharistia sit Sacramentum?

Respondetur affirmatiuè. Probat D. Thomas ex proportione vitæ spiritualis ad corporalem, fuisse conueniens institui aliquod Sacramen-

tum, quod sit alimentum animæ: id autem est Eucharistia.

Idem Probari potest ex definitione Sacramenti superius q. 60. art. 4. explicata; modò constat, quid nomine Eucharistia significetur.

DVB-